

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä
julkaisusta.

Tämä on alkuperäisen julkaisun final draft -versio.

Käytä viitatessasi alkuperäistä julkaisua:

Taatila, V. 2025. Sateen jälkeen kirkastuu. Turun Sanomat, Puheenvuoro 4.8.2025.

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia.

Rinnakkaistallenteisiin liittyvät tiedustelut: julkaisutiedonkeruu@turkuamk.fi

Sateen jälkeen kirkastuu

Suomen työllisyystilanne on kehittynyt viime aikoina heikkoon suuntaan. Kesäkuun luvut eivät olleet mairittelevia Turussa, Varsinais-Suomessa tai koko maassa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on jo yli kaksitoista prosenttia, eikä maakuntamme ole kaukana kansallisesta keskiarvosta.

Korkeakoulumaailmassa tilanne näkyy opiskelijoiden vaikeutena saada harjoittelupaikkoja, kesätöitä tai sitä tärkeää valmistumisen jälkeistä asiantuntijapaikkaa. Mitä nuorempana opiskelija pääsee kiinni työelämään, sitä paremmin hän pystyy rakentamaan verkostojaan ja konkreettista osaamistaan sekä luomaan Suomeen kaivattua talouskasvua.

Työttömyyskehityksen varjosta löytyy kuitenkin myös positiivisempia trendejä.

Suomessa oli kesäkuussa tarjolla 7300 uutta avointa työpaikkaa enemmän kuin viime vuonna. Kokoaikaisesti lomautettujen määrä oli 2400 pienempi. Teollisuuden uusien tilausten arvo oli tammi-toukokuussa yli kahdeksan prosenttia suurempi kuin vuosi sitten. Kasvua oli etenkin kemian- ja metalliteollisuuden aloilla. Helsingin pörssin arvo on noussut vuoden alusta yli kaksitoista prosenttia Yhdysvaltain tempoilevasta tullipolitiikasta huolimatta. Käytettyjen asuntojen kauppa on noussut melkein kaksikymmentä prosenttia. Tutkimus- ja kehitystoiminnan panostusten määrä lisääntyy tasaisesti kohti neljää prosenttia BKT:sta. Positiivista kehitystä on tänä vuonna ollut paljon.

Me, jotka olemme saaneet kokea useamman taloussyklin, tiedämme, että sateen jälkeen aina lopulta kirkastuu. Orastavan kasvun merkit ovat jo näkyvissä, ja uskon, että syksyllä trendi tulee kääntymään myös työllisyyskehityksen osalta. On hyvinkin mahdollista, että olemme jo ensi vuonna tilanteessa, jossa yritykset kokevat työvoiman saannin keskeiseksi kasvua rajoittavaksi tekijäksi kuten 2020-luvun alkuvuosina.

Työllisyystilanteen parantuessa joudumme kuitenkin ratkaisemaan toista ongelmaa, eli mitä saamme työllämme aikaan. Suomen työn tuottavuuden kasvu on ollut vuoden 2007 valuuttakriisistä lähtien poikkeuksellisen heikkoa. Monessa muussa maassa on kyetty luomaan enemmän lisäarvoa tehtyä työtuntia kohti, mutta me olemme jääneet pitkälti kiinni samaan tasoon.

Tuottavampi työ tarkoittaa sitä, että teemme joko sellaisia tuotteita ja palveluita, joista asiakkaat ovat valmiita maksamaan aiempaa enemmän, tai että kehitämme prosessejamme siten, että pystymme tuottamaan enemmän samoilla resursseilla. Tuottavampi työ ei tarkoita sitä, että teemme enemmän tunteja.

Mittari kuulostaa hyvin abstraktilta, mutta käytännössä se näkyy palkkakehityksessä. Jos työtunti tuottaa enemmän euroja työnantajalle, on mahdollista maksaa korkeampaa palkkaa myös työntekijälle. Suomessa on kulunut kohta kaksi vuosikymmentä siitä, kun saimme nauttia tämän kehityksen hedelmistä.

Varsinais-Suomesta löytyy monia hyviä esimerkkejä tuottavamman työn positiivisista vaikutuksista. Meyerin Turun telakan menestyksen takana on kyky rakentaa jatkuvasti haluttavampia elämyksiä risteilyvieraille. Bayerin Turun tehdas mahdollistaa miljoonille naisille perhesuunnittelun ja tulevaisuuden ottamisen omiin käsiin. Elomaticin, Pemamekin ja Vahteruksen kaltaiset yritykset eivät näy otsikoissa yhtä usein kuin kaksi edellistä esimerkkiä, mutta menestyvät olemalla maailman parhaita omilla aloillaan. Globaalit asiakkaat luottavat saavansa Suomesta parhaita tuotteita ja palveluita, ja ovat valmiita maksamaan niistä. Jokainen kannattava kauppa tuo Suomeen lisää varallisuutta, joka heijastuu edelleen koko yhteiskunnan työpaikkoihin ja toimeliaisuuteen.

Suomella on kaikki mahdollisuudet kääntää vuosia jatkunut työn tuottavuuden laahaaminen uuteen nousuun. Sitä varten tarvitsemme maailman huippuluokan osaajia ja osaamista, josta asiakkaat ovat valmiita maksamaan. Varsinais-Suomen korkeakoulut tuottavat tällä hetkellä molempia enemmän kuin koskaan aiemmin, joten uskon, että voimme jo kohta laittaa tummat lasit silmille suojaamaan niitä tulevilta auringonsäteiltä.